

Verdal kommune
Rådmannen

Økonomirapportering 2. kvartal 2018

Verdal kommune

Kommunens økonomiske situasjon
Status investeringsprosjekter

Pr. 30.06.2018

Foto: Øystein Kvistad

Verdal 24.08.2018

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	3
2. STATUS ØKONOMISK DRIFT, UTVIKLING I INNTEKTER OG UTGIFTER.....	4
2.1 Oppsummering av økonomisk situasjon pr 30.06.2018	4
2.1.1 Regnskapsskjema 1A	4
2.1.2 Regnskapsskjema 1B	6
2.2 Rapportering fra virksomhetene (oppsummert).....	11
2.2.1 Oppvekst.....	11
2.2.2 Velferd	13
2.2.3 Næring og samfunnsutvikling	14
2.2.4 Rådmannens fellesområde og Stab, utvikling og virksomhetsstøtte	16
2.2.5 Innherred kommunesamarbeid	17
2.3 Budsjett - justeringsbehov drift.....	18
2.4 Budsjett – justeringsbehov investeringer	18
3. FRAVÆR/NÆRVÆR	23
3.1 Oversikt på gruppeansvarsnivå	23
3.2 Aktiviteter for økt nærvær	24

1. INNLEDNING

Rådmannen legger med dette fram kvartalsrapport for andre kvartal 2018. Kvartalsrapportering erstatter tidligere tertialrapporteringer. Omlegging til hyppigere rapportering er i samsvar med ønsker fra formannskapet. Kvartalsrapporten er således den første kvartalsrapport som forelegges et formannskap i Verdal kommune.

Kvartalsrapporten viser et stort avvik mellom årsprognose og budsjett. Selv om det er stort tolkningsrom og usikkerhet rundt enkeltposter, er beregningen tydelig på at det kan komme et merforbruk (underskudd) i 2018 på opp mot ca 20 mill kr. Herav er ca 5 mill kr knyttet til redusert ramme til fordeling pga av inntektssvikt og økte avdrag, mens ca 15 mill kr er merforbruk hos virksomhetene og de interkommunale samarbeidene.

Beregningene i kvartalsrapporten bygger på et forsiktighetsprinsipp der merforbruk /inntektssvikt og mindreforbruk/merinntekt er usymmetrisk behandlet. Mulig merforbruk/inntektssvikt er regnet inn i prognosen etter beste estimat, mens mindreforbruk/ merinntekter bare er tatt med i prognosen i den grad de er rimelig sikre. Virksomheter der beregningene viser mindreforbruk (overskudd) er justert ned til budsjettbalanse i oppsummeringen. Den formelle begrunnelsen for dette er at det ikke ligger noe vedtak om at et eventuelt mindreforbruk hos disse virksomhetene skal omfordeles til andre virksomhetsområder.

På grunn av den usymmetriske beregningsmetoden vil det mest sannsynlige utfallet være at kommunen oppnår et årsresultat som er bedre enn det beregningene viser. Samtidig er det krevende at beregningene viser stort potensiale for merforbruk. Summen av alle forhold som gir merforbruk er så høy at det gir klar indikasjon på at budsjettjustering og stram styring ut året er helt nødvendig. Et mindre sannsynlig utfall er at kommunen oppnår mindreforbruk (overskudd). Et utfall med årsresultat i mindreforbruk (overskudd) er ingen umulighet, men det krever at kommunen både lykkes med vedtatt innstramming av budsjett, at enkelte virksomhetsområder leverer mindreforbruk (overskudd) og at det blir en gunstigere utvikling av forhold som kommunen selv ikke kan påvirke enn det som ligger i prognosen. Dette vil kunne være på poster som skatteutjevning, renteutvikling, endelig beregning av pensjonskostnad osv.

Utviklingen fra tertialrapport april til kvartalsrapport juni viser at det er bedre kontroll på egen drift. Dette gjelder nok selv om det korrigeres for at noe av avviket i tertialrapporten ikke var basert på tilstrekkelig gode data om periodiseringsnøkler og behov for manuelle korrigerer av tallmaterialet. Det er mange og store beløp som må korrigeres for å få en kvalitet i sammenligning mellom regnskap og budsjett. Det er en utfordring at rådata fra regnskap og budsjettssystem ikke er godt nok egnet for løpende budsjettkontroll gjennom året. Dette er forhold som følges opp i utviklingsarbeid fremover. Det er ikke mulig å lage gull av gråstein, så den endelige løsningen ligger i å innføre periodiserte budsjetter og bedre løpende periodiseringer av de store regnskapspostene. Dette gjelder nok i mindre grad lønn, der periodisering og periodiseringsnøkler i større grad er treffsikre.

Prognosen viser at det er bedre kontroll på lønn enn det vi så i tertialrapporten. Det er likevel slik at det fortsatt er en del signaler på for høy aktivitet i fht budsjettnivå hos noen virksomheter. Det er spesielle utfordringer knyttet til tilskudd og fondsbruk. På dette området må det settes kjøreregler for budsjettering og rapportering slik at det klart går fram om tilskuddsmidler ligger inne i budsjett og regnskap med både inntekter og utgifter.

2. STATUS ØKONOMISK DRIFT, UTVIKLING I INNTEKTER OG UTGIFTER

2.1 Oppsummering av økonomisk situasjon pr 30.06.2018

2.1.1 Regnskapsskjema 1A

Regnskapsskjema 1A - Drift	Regnskap pr 2. kvartal 2018	Regnskap pr 2. kvartal 2017	Budsjett inkl. endring 2018	Oppr. budsjett 2018	Regnskap 2017	Rapportert årsprognose 2018	Avvik Budsjett og prognose
Skatt på inntekt og formue	159 428 852	151 829 963	325 000 000	325 000 000	319 009 905	325 000 000	
Ordinært rammetilskudd	253 174 149	247 442 551	469 000 000	469 000 000	461 589 890	467 300 000	-1 700 000
Skatt på eiendom	24 399 577	23 061 369	40 250 000	34 500 000	35 568 062	37 916 000	-2 334 000
Andre direkte eller indirekte skatter	-	-	-	-	-	-	
Andre generelle statstilskudd	-	419 881	3 300 000	3 300 000	3 341 170	3 300 000	
Sum frie disponible inntekter	437 002 578	422 753 765	837 550 000	831 800 000	819 509 026	833 516 000	-4 034 000
Renteinntekter og utbytte	1 828 965	1 512 373	5 480 000	5 480 000	6 648 181	5 480 000	
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-	-	-	-	
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	16 429 293	18 231 837	36 802 000	35 302 000	33 747 736	36 802 000	
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	-	-	-	-	-	
Avdrag på lån	22 010 000	19 000 004	41 000 000	41 000 000	38 000 050	42 000 000	1 000 000
Netto finansinnt./utg.	-36 610 328	-35 719 467	-72 322 000	-70 822 000	-65 099 605	-73 322 000	1 000 000
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	-	-	-	-	-	-	
Til ubundne avsetninger	-	-	-	-	23 965 610	-	
Til bundne avsetninger	-	-	-	-	-	-	
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	-	-	-	-	23 965 610	-	
Bruk av ubundne avsetninger	3 575 002	1 129 001	8 000 000	7 150 000	5 663 000	8 000 000	
Bruk av bundne avsetninger	-	-	-	-	-	-	
Netto avsetninger	3 575 002	1 129 001	8 000 000	7 150 000	5 663 000	8 000 000	-
Overført til investeringsregnskapet	-	-	-	-	100 000	-	
Til fordeling drift	403 967 252	388 163 298	773 228 000	768 128 000	759 972 421	768 194 000	5 034 000
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	347 581 419	334 942 043	773 228 000	768 128 000	732 412 297	788 098 001	
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	56 385 833	53 221 255	-	-	27 560 124	-19 904 001	

Som omtalt i forrige rapportering er verken regnskap eller budsjett fullperiodisert og rådataene fra regnskapssystemet pr 2. kvartal sier derfor lite om forventningen til årsresultatet. Den nye prognosemodellen er ennå ikke tatt i bruk av alle virksomhetene, men vi opplever at de som har tatt den i bruk synes at det er et nyttig verktøy for å lage mer nøyaktige prognoser, og at det bidrar til en felles virkelighetsforståelse og god informasjonsutveksling. Tilbakemeldingene fra virksomhetene, sammen med endringer som påvirker kommunen som helhet, er oppsummert i kolonnen «Rapportert årsprognose 2018», og viser et estimert merforbruk for året på 19,9 mill kr. Merforbruket oppstår som følge av en rekke ulike forhold, både i makroperspektivet og på virksomhetsnivå.

I løpet av første halvår har vi blitt kjent med en del hendelser og utvikling som påvirker kommunens rammebetingelser i negativ retning. Allerede i forrige rapportering ble det gjort en budsjettjustering som følge av forventet renteoppgang i andre halvår på 1,5 mill kr, noe som kan leses av forskjellen mellom kolonnene opprinnelig budsjett og budsjett inkl endring.

I revidert Nasjonalbudsjett meldes at det forventes nedgang i skatteinntektene i siste halvdel av 2018. Kommunen hadde dessuten et skatteanslag noe over nasjonal prognose i budsjettet for 2018. Det estimerte bortfall av 1,7 mill kr i utjevnet skatteinntekt står uendret fra forrige rapportering. Rådmannen vil følge nøye med på den nasjonale skatteutviklingen og vurdere budsjettjustering dersom signalene om skattesvikt fortsetter inn i høsten 2018.

For mye innkrevd eiendomsskatt på NTE Nett sine anlegg i perioden 2013-2017 er tilbakebetalt i 2018 og belastet årets regnskap. NTE fikk medhold i klagesak jfr takstgrunnlaget gjeldende fra 2012 grunnet feil taksering fra VKL. Tilbakebetalt eiendomsskatt er drøye 2,34 mill kr og vil påvirke måloppnåelse mot budsjett.

Kommunene har til nå hatt valgfrihet når det gjelder beregningsmetode for minsteavdrag, og Verdal kommune har hittil benyttet seg av den såkalte «regnearkmetoden», i likhet med svært mange andre kommuner. Fra 2020 bortfaller denne valgfriheten, og avdragsutgiftene skal da beregnes etter en forenklet modell. Dersom denne modellen var tatt i bruk i dag, ville det betydd økte avdragsutgifter med 4,8 mill kr for 2018. Fagkretser anbefaler at kommunene allerede nå starter omstillingsjobben med å innrette seg etter økte avdragsutgifter, noe som er bakgrunnen for at prognosen for avdragene økes med 1 mill kr, vel vitende om at dette bare utgjør første skritt på veien mot innfasing av ny beregningsmetode.

Bortfall av skatteutjevning, tilbakebetalt eiendomsskatt fra tidligere år, og økte avdragsutgifter utgjør til sammen drøye 5 millioner. Medregnet de økte renteutgiftene som ble budsjettjustert i forbindelse med siste tertialrapport, summeres endrede rammebetingelser opp til at det i realiteten er 6,5 millioner mindre som kan fordeles til virksomhetene enn hva som i utgangspunktet ble fordelt. Dette er krevende å skulle ta inn. Kvartalsrapporten vil dessuten videre vise at det målte aktivitetsnivået i kommunen synes å være høyere enn hva premissene som ble lagt til grunn i budsjettet tilsier.

2.1.2 Regnskapsskjema 1B

Grp. ansvar	Regnskapsskjema 1B - Drift	Regnskap pr 2. kvartal 2018	Regnskap pr 2. kvartal 2017	Budsjett inkl. endring 2018	Forbruk % av budsjett	Regnskap 2017	Rapportert årsprognose 2018	Årsavvik Budsjett og prognose
110	Rådmann	10 426 256	12 524 376	41 254 652	25,27	26 888 897	41 254 652	0
180	Fellesområder	4 132 363	4 344 342	8 024 811	51,49	465 547	13 774 811	5 750 000
	Fellesområder Totalt	14 558 619	16 868 718	49 279 463		27 354 444	55 029 463	5 750 000
126	Oppvekst felles	69 272 888	64 899 674	124 297 693	55,73	113 918 795	124 297 693	0
127	Skole / SFO	87 648 459	80 031 289	193 519 250	45,29	191 103 428	193 519 250	0
128	Børnehage	-7 492 900	-5 799 652	1 385 753	-540,71	197 148	1 385 753	0
130	Ressurssenter oppvekst	19 394 310	16 213 457	51 240 491	37,85	47 591 512	51 240 491	0
	Oppvekst Totalt	168 822 757	155 344 768	370 443 187		352 810 883	370 443 187	0
135	NAV Sosial- og flykntingetjenesten	11 208 191	11 701 767	22 102 743	50,71	22 809 551	23 202 743	1 100 000
150	Hjemmetjenesten	39 417 664	35 166 264	81 818 457	48,18	79 885 625	83 268 457	1 450 000
153	Institusjonstjenesten	41 624 631	39 576 608	91 097 920	45,69	87 854 515	91 097 920	0
156	Bo- og dagtilbudstjenesten	40 629 555	35 692 861	86 529 858	46,95	83 776 779	86 809 858	280 000
	Velferd Totalt	132 880 041	122 137 500	281 548 978		274 326 470	284 378 978	2 830 000
125	Kultur- og fritidstjenesten	12 508 250	11 676 289	20 882 595	59,90	20 401 680	20 882 595	0
140	Landbruk, miljø og arealforvaltning	2 073 028	0	6 293 700	32,94	-57 053	6 643 700	350 000
141	Teknisk drift	12 816 362	11 179 396	36 055 281	35,55	35 827 970	37 730 281	1 675 000
145	Integrering og mangfold	-1 173 268	5 215 087	-996 603	117,73	-2 049 732	1 403 397	2 400 000
	Næring og samfunnsutvikling Totalt	26 224 372	28 070 772	62 234 973		54 122 865	66 659 973	4 425 000
170	IKS, Regnskap, innfordring og lønn	993 979	0	4 500 700	22,08	4 876	4 500 700	0
171	IKS, Geodata og oppmåling	434 291	0	30 200	1 438,05	7 014	495 200	465 000
195	§27-samarbeid Levanger (IKT, Kemner, innkjøp)	6 669 944	0	11 450 800	58,25	0	11 450 800	0
196	Brann og feiervesen, samarbeid med Levanger	4 507 245	0	8 759 700	51,45	0	10 159 700	1 400 000
199	Kommunens andel til ISK	0	19 427 791	0	0,00	38 117 032	0	0
850	Finanstransaksjoner	-7 509 829	-6 907 506	-15 020 000	50,00	-14 331 285	-15 020 000	0
	Øvrig Totalt	5 095 630	12 520 285	9 721 400		23 797 637	11 586 400	1 865 000
	Totalsum	347 581 419	334 942 043	773 228 000		732 412 299	788 098 001	14 870 001

Av de 19,9 mill i årsavvik som fremkommer i regnskapsskjema 1A, skriver 14,9 mill seg fra virksomhetenes drift. Dette er et betydelig beløp, og det vil kreve mye av organisasjonen å styre mot balanse ved årets slutt.

Det er verdt å merke seg at ingen virksomheter presenteres med mindreforbruk i tabellen over. Så lenge det ikke er aktivitet som er bortfalt, eller andre faktorer som har endret seg vesentlig fra de forutsetningene som var lagt til grunn i budsjettet, kan man ikke med sikkerhet forvente mindreforbruk på nåværende tidspunkt. En forsiktig tilnærming er derfor at virksomhetene vil forbruke de midlene de er bevilget. Som følge av dette forsiktighetsprinsipp i prognosearbeidet er virksomheter med målt mindreforbruk satt til budsjettbalanse. Når årsoppgjøret foreligger vil det foreligge et endelig svar på om det er virksomheter som har klart å oppnå et mindreforbruk (overskudd). Slik tallene nå foreligger vil det kunne ha avgjørende betydning for kommunens totale resultat at noen virksomheter klarer å levere et mindreforbruk, samtidig som at virksomheter med varslet budsjettoverskridelser klarer å tilpasse drift til budsjett i siste halvår.

Nærmere om de største regnskapslinjene innenfor virksomhetsområdene:

Lønnsutgifter – netto inkl sykkelønsrefusjoner mv

Netto lønnsutgifter (lønn inkl sykkeløns- og svangerskapsrefusjon)	Regnskap pr 2. kvartal 2018	Regnskap pr 2. kvartal 2017	Årsprognose 2018	Budsjett 2018	Årsavvik 2018
Rådmann	10 895 852	4 784 994	26 665 525	28 420 897	-1 755 372
Fellesområder	1 201 014	464 111	1 682 975	1 682 975	0
Fellesområder totalt	12 096 866	5 249 105	28 348 500	30 103 872	-1 755 372
Oppvekst felles	2 057 349	1 799 900	7 521 839	9 785 345	-2 263 506
Skole / SFO	94 243 098	88 631 877	202 514 925	198 746 215	3 768 710
Barnehage	34 892 721	32 090 498	76 821 004	76 777 817	43 187
Ressurssenter oppvekst	18 121 588	17 258 260	39 237 043	42 719 956	-3 482 913
Oppvekst totalt	149 314 756	139 780 535	326 094 811	328 029 333	-1 934 522
NAV Sosial- og flyktingetjenesten	4 500 243	4 115 642	9 695 711	10 160 132	-464 421
Hjemmetjenesten	37 698 864	34 449 126	82 104 859	78 763 798	3 341 061
Institusjonstjenesten	36 831 651	37 093 357	81 535 413	82 344 585	-809 172
Bo- og dagtilbudstjenesten	53 217 002	48 232 045	117 646 519	114 573 742	3 072 777
Velferd totalt	132 247 760	123 890 170	290 982 501	285 842 257	5 140 244
Kulturturtjenesten	5 061 187	4 874 683	9 824 996	9 812 199	12 797
Landbruk, miljø og arealforvaltning	3 480 180	0	8 158 694	8 751 547	-592 853
Teknisk drift	16 444 543	15 346 994	35 716 108	39 024 259	-3 308 151
Integrering og mangfold	13 912 186	13 985 591	26 962 028	25 928 109	1 033 919
Næring og samfunnsutvikling totalt	38 898 096	34 207 268	80 661 827	83 516 114	-2 854 287
IKS, Geodata og oppmåling	1 755 174	0	3 709 008	3 078 552	630 456
IKS, Regnskap, innfordring og lønn	4 195 130	0	9 815 605	10 333 238	-517 633
Innherred kommunesamarbeid, Verdal	5 950 304	0	13 524 613	13 411 790	112 823
Totalt	338 507 782	303 127 078	739 612 252	740 903 366	-1 291 114

Brutto lønnsutgifter er den største utgiftsposten til kommunen, og utgjør rundt 65 % av kommunens totale driftsutgifter. Det er derfor svært viktig å holde kontroll med bruk av personalressurser.

Beregningsmetoden som ligger til grunn for prognose lønnsutgifter er som ved forrige rapportering med utgangspunkt i jevn fordeling av fastlønn over året, med unntak av feriemåneden, samt en del mer tilpassede forbruksnøkler for f.eks ferievikarbruk. Bildet forstyrres naturligvis der hvor aktiviteten ikke er i samsvar med disse forutsetningene, eksempelvis ved stillinger som er holdt vakante, eller hvor bemanningen blir lavere utover året.

Utviklingen i totale lønnsutgifter i kommunen samlet sett, viser et avvik mellom årsbudsjett og årsprognose på knappe 1,3 mill kr i mindreforbruk, eller -0,17 % av det totale lønnsbudsjettet, inkl refusjoner for sykepenger og foreldrepenger. Ved rapporteringen første tertial ble det meldt om et forventet merforbruk på lønn i størrelsesorden 8-9 mill. Dette ser ikke lengre ut til å være gjeldende. Årsaken til at dette bildet har endret seg betydelig på to måneder kan være flere, - forbedring av målemetoden er nok en av kildene. Det er all grunn til å tro at prognosene som er laget etter et halvt års drift er langt mer pålitelige enn tidlig i året. Samtidig er sommermånedene en tid med mye vikarbruk, som i all hovedsak belaster regnskapene fra juli.

Innenfor det marginale avviket på -1,3 mill kr er det naturligvis også noen variasjoner som trekker i hver sin retning. Teknisk drift, ressurscenter oppvekst og oppvekst felles bidrar med drøye 2 millioner i estimert mindreforbruk hver, noe som skyldes flere forhold; vakanser, omtrentlig budsjettering, endrede forutsetninger mv. Det er imidlertid ikke slik at store mindreforbruk innenfor lønn utelukkende er noen "gladsak"; enkelte virksomheter melder om vanskeligheter med å rekruttere kvalifisert personell, noe som kan medføre større arbeidsbelastning for det personalet man har, og økte utgifter til innkjøp av eksterne tjenester der hvor man ikke greier å møte behovet. For eksempel viser tallmaterialet at drøyt 1,5 mill kr av mindreforbruket for ressurscenter oppvekst gjelder "spart" fosterheimsgodtgjørelse som følge av at det er stor mangel på fosterheime. Behovet for plasseringer er imidlertid økende, og medfører større kjøp av institusjonsplasser, som gjerne også er mer kostnadskrevenne.

De virksomhetsområdene som viser de største merforbrukene i prognosemodellen er skole, hjemmetjenesten, og bo- og dagtilbudstjenesten. Erfaringsmessig har skole et noe lavere forbruk på høsten enn på våren, noe som forventningsberegningen i modellen ennå ikke tar fullt ut høyde for. Skolene melder også at de samlet sett forventer å komme i mål innenfor budsjett i 2018. Ytterligere kommentarer til avvik er gitt i virksomhetenes egen rapportering i kapittel 2.2.

Et samlet mindreforbruk på 1,3 mill er naturligvis godt nytt for regnskapsåret 2018, sammenlignet med prognosen fra forrige tertial, men om man dykker litt dypere i tallmaterialet, vil man få et mer nyansert bilde av driften. Under er en tabell hvor de samlede netto lønnsutgiftene er gruppert opp slik at man tydeligere kan se hvilke typer lønnsutgifter som utgjør avvikene:

Netto lønnsutgifter, gruppert	Regnskap pr 2. kvartal 2018	Årsprognose 2018	Budsjett 2018	Årsavvik 2018
Fastlønn mv	222 262 740	491 516 047	486 102 946	5 413 101
Tillegg	14 222 390	28 233 300	26 753 021	1 480 279
Overtid	2 592 666	4 750 116	3 609 847	1 140 269
Andre godtgjørelser	984 450	3 149 644	3 155 304	-5 660
Vikar / ekstrahjelp	8 518 163	22 999 252	18 683 488	4 315 764
Vikar sykdom/foreldreperm	14 162 868	25 714 122	18 252 690	7 461 432
Refusjon sykdom/foreldreperm	-16 033 485	-29 558 564	-15 072 894	-14 485 670
Kollektiv ulykkes-/gruppelivsforsikring	1 200 663	600 000	617 000	-17 000
Avlastning, fosterheim, støttekontakt mv	5 286 117	11 246 711	12 740 000	-1 493 289
Stønader	5 777 880	11 521 336	11 700 000	-178 664
Pensjon	38 579 107	78 009 515	82 573 684	-4 564 169
Arbeidsgiveravgift	40 954 223	91 430 772	91 788 280	-357 508
Totalsum	338 507 782	739 612 252	740 903 366	-1 291 114

Her fremkommer det at forbruket av fastlønn er estimert å være drøye 5,4 mill kr høyere enn budsjettet. At prognosen for fastlønn viser et forbruk som er såpass mye høyere enn budsjett, kan være et signal om at man har flere ansatte enn budsjettpremisse tillater. Det vil i så fall være en utfordring man tar med seg videre inn i årene som kommer, all den tid et fast arbeidsforhold er en langvarig forpliktelse. Av fastlønnsavviket står hjemmetjenesten for 4,3 mill kr. Vikarbruken er også betydelig høyere enn budsjettet. Samlet viser de estimerte årsavvikene for fastlønn, tillegg, overtid, vikarbruk mv et merforbruk opp mot 20 millioner. Et underliggende merforbruk av lønnsutgifter redde inn ved at

sykepengerefusjonene overstiger vikarutgiftene ved sykdom, «spart» fosterheimsgodtgjørelse og lavere pensjonsprognose enn budsjettet.

I forbindelse med årsavslutningen vil det etter pålegg fra revisjon bli periodisert inn variable lønnsutgifter opparbeidet i perioden nov/des i resultat 2018. Dette har siden 2015 blitt belastet januar påfølgende år, men etter pålagt endring av regnskapsprinsipp innebærer det en merutgift i omfang 7-8 mill kr. Pålegg er tuftet på etterlevelse av anordningsprinsippet. Dette er ikke tatt inn i prognose.

Innkjøpsposter

Grp. ansvar	Kjøp av varer og tjenester ¹	Regnskap pr 2. kvartal 2018	Regnskap pr 2. kvartal 2017	Årsprognose 2018	Budsjett 2018	Årsavvik 2018
110	Rådmann	3 800 471	3 721 016	8 632 756	8 372 706	260 050
180	Fellesområder	3 198 347	3 776 885	6 116 884	5 567 025	549 859
	Fellesområder totalt	6 998 818	7 497 901	14 749 640	13 939 731	809 909
126	Oppvekst felles	31 074 544	32 117 141	47 912 087	47 813 588	-1 901 501
127	Skole / SFO	8 343 832	9 968 158	21 979 545	22 181 126	-201 581
128	Barnehage	3 236 528	3 406 917	7 004 065	7 049 448	-45 383
130	Ressurscenter oppvekst	5 501 626	4 983 712	15 452 469	12 715 537	2 736 932
	Oppvekst totalt	48 156 530	50 475 928	92 348 166	89 759 699	588 467
135	NAV Sosial- og flyktningetjenesten	1 100 849	933 725	2 467 825	1 859 612	608 213
150	Hjemmetjenesten	3 488 407	3 717 987	7 386 726	7 180 142	206 584
153	Institusjonstjenesten	13 056 200	12 670 938	26 217 596	26 129 335	88 261
156	Bo- og dagtilbudstjenesten	4 914 630	4 091 104	8 327 232	9 177 120	-849 888
	Velferd totalt	22 560 086	21 413 754	44 399 379	44 346 209	53 170
125	Kulturturtjenesten	1 862 403	2 126 540	3 879 232	3 566 397	312 835
140	Landbruk, miljø og arealforvaltning	702 899	0	1 486 563	1 391 032	95 531
141	Teknisk drift	31 094 292	31 269 529	61 472 853	59 221 365	2 251 488
145	Integrering og mangfold	3 152 089	4 613 182	5 859 301	5 585 416	273 885
	Næring og samfunnsutvikling totalt	36 811 683	38 009 251	72 697 949	69 764 210	2 933 739
171	IKS, Geodata og oppmåling	317 596	0	725 925	491 548	234 377
170	IKS, Regnskap, innfordring og lønn	602 050	0	1 700 558	1 653 562	46 996
	Innherred kommunesamarbeid, Verdal	919 646	0	2 426 483	2 145 110	281 373
	Totalt	115 446 763	117 396 834	226 621 617	219 954 959	4 666 658

Årsprognosen gir et estimert merforbruk på 4,7 mill for innkjøpsposter. Prognosen her er i stor grad bygd på at forbruksnivået så langt også er representativt for siste halvår, men justert der hvor det er kommet konkrete tilbakemeldinger fra virksomhetene. Til tross for at disse tilbakemeldingene er søkt hensyntatt, blir prognosen likevel en forenkling av virkeligheten, da det ikke alltid er like enkelt å tallfeste all forventet

¹ Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon, samt kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon

utvikling. Erfaringsmessig er forbruksnivået noe lavere i siste halvår, uten at det er like enkelt å si noe konkret om hvorfor. Det er derfor grunn til å tro at det går an å ta inn noe av dette estimerte merforbruket.

For enkelte virksomheter må merforbruket settes i sammenheng med mindreforbruk på andre utgiftsposter. De 2,7 mill i merforbruk hos ressurscenter oppvekst refererer seg til problematikken nevnt foran rundt manglende fosterhjemstilgang og dermed økt kjøp av institusjonsplasser i barnevernet. Som følge av denne utviklingen ble barnevernsbudsjettet for 2018 styrket i forbindelse med rapporteringen for første tertial, og er nå ventet å gå i balanse totalt sett.

Det estimerte årsavviket på innkjøpsposter i teknisk drift på 2,2 mill gjelder først og fremst kommunens egen virksomhet, altså kommunale bygg og veier. Her er aktiviteten preget av en del sesongvariasjon, samtidig som at mindreforbruk på lønnsområdet vil bidra til at virksomhetene er forventet å avslutte året innenfor totalrammene.

1,9 mill i mindreforbruk i virksomhetsområdet Oppvekst felles knytter seg primært til lavere tilskudd til private barnehager enn opprinnelig budsjettet med. Dette igjen skyldes at det er færre barn enn opprinnelig forventet i private barnehager, men flere i kommunale, og utgiftene vil dermed gå omtrent i balanse for kommunens del.

Estimerte årsavvik på innkjøpsområdet utlignes med andre ord i stor grad mot tilsvarende avvik på andre utgiftsposter, og synes å være under kontroll.

Overføringer

Overføringer uten motytelse estimeres til et årsavvik på 7,3 mill kr. I denne ligger felles innsparingskrav som etter budsjettjusteringene i tilknytning til rapportering 1. tertial nå beløper seg til 5,15 mill kr. Rådmannen vil legge fram en egen budsjettjusteringssak med forslag til inndekning av 5 mill kr. I tillegg finner vi her blant annet budsjettavvik på NAVs utgifter til tomgangsleie og vedlikeholdsutgifter til Verdal Boligutleie, som er nærmere omtalt i rapportens avsnitt 2.2. Merutgifter på dette området er totalt anslått til 1 mill kr.

Salgs- og leieinntekter

Salgs- og leieinntekter viser en samlet mindreinntekt på ca 3 mill kr.

Pt ser det ikke ut til at inntekter fra kommunale årsgebyrer innenfor selvkostområdene vann og avløp vil bli like høye som budsjettet tilsier, og prognosen viser en mindreinntekt på 3,2 mill kr. Selvkostfondene for vann og avløp er bygd ned de senere årene, og det er ikke tilstrekkelig med midler i fondene til å dekke hele underskuddet. Siden selvkostfondene ikke kan være negative, må underskuddet vises over driftsregnskapet for kommunen. Dette kan imidlertid tas igjen på neste driftsår, dersom selvkostområdene da går med overskudd. Gebyrer for vann og avløp er ventet å reguleres opp fra 2019.

Kommunale barnehager har tatt inn flere barn enn budsjettet med, og får dermed merinntekt fra økt foreldrebetaling opp mot 0,5 mill. Samtidig opplever barnehagemyndigheten en økning i antallet søkere for redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid for 3-5-åringer i husholdninger med lav inntekt. Dette forholdet får ikke direkte betydning for verken private eller kommunale barnehager, da det er kommunens

barnehagemyndighet som dekker disse utgiftene. Det er vanskelig å si hvor mange som vil benytte seg av ordningen, da søknader kan sendes inn gjennom hele året, men en merutgift for slike refusjoner i størrelsesorden 1 mill kr er ikke usannsynlig.

2.2 Rapportering fra virksomhetene (oppsummert)

2.2.1 Oppvekst

Oppvekstområdet består av virksomhetsområdene Oppvekst felles, Skole / SFO, Barnehager og Ressurssenter oppvekst.

Oppvekst felles

Aktiviteter rettet mot barn og ungdom er i løpet av kvartalet samlet under kommunalsjef oppvekst, i virksomhetsområdet oppvekst felles. Ressurser er med det overført fra virksomhetsområdene Skole/SFO, Ressurssenter oppvekst og fra Kulturtjenesten. SLT koordinator i 50% er knyttet til det nye området. Organisasjonsendringen ble foretatt med virkning fra januar 2018. Oppdateringer i budsjett og regnskap er pr juni ennå ikke fullført, men prognosetall er søkt tilpasset etter de besluttede endringer. Ansvarene finansieres med eksisterende budsjettmidler, SLT midler, LOS midler, tilskudd fra Kriminalitetsforebyggende kompetansesenter og bruk av disposisjonsfond i 2018. Barnehagemyndigheten rapporterer om forventet budsjettbalanse ved årets slutt.

Ressurssenter oppvekst - barneverntjenesten

Ressurssenter Oppvekst består av PPT, Barnevern og Helsestasjon.

Pr 1. tertial 2018 ble det beregnet et overforbruk i barneverntjenesten i området 1,5 – 2 millioner. Barnevern ble styrket med 2 mill i økt ramme, og status pr 30.6 viser et mindreforbruk på 2,9 mill. Dette har sin årsak først og fremst i manglende periodisering på statstilskudd som også dekker 2019, og store utgiftsposter som heller ikke er periodisert, slik som utgifter til barnevernsinstitusjoner og utgifter til sakkyndige/juridisk hjelp. Mindreforbruk oppstår også på grunn av vakanser fordi det er utfordrende å få ansatt kvalifisert personell ved langtidssykefravær. Utgifter til Ungdomskontakten er overført til virksomhetsområdet oppvekst felles med virkning fra 1. januar i år.

Ubrukte øremerkede statstilskudd vil bli satt på bundne fond ved årets slutt, og forventet årsprognose er at forbruket vil være innenfor tildelt ramme.

Skole / SFO

Det er svært utfordrende å se det totale bildet på denne tiden av året. Det som er de mest synlige tegnene er at alle enheter er svært sårbare for endringer i driften gjennom utenforliggende årsaker, altså ting som påvirker driftsnivået som man ikke har styring på selv, som tilflytting/raflytting av elever i budsjettåret, og nye tilrådninger om spesialundervisning/andre tiltak som

må settes inn for å drive forsvarlig pedagogisk. Stramme rammer medfører at ingen enheter har rom i sin økonomi til å håndtere uforutsette hendelser som medfører økonomiske belastninger for enhetene.

Vuku oppvekstsenter ligger med et overforbruk på lønn som skyldes en nødvendig oppbemanning ut over budsjett. Hovedgrunner er sikre læringsmiljø og forsvarlig opplæring til klasser og enkeltelever i samarbeid med PPT, BUP og barnevern. Skolen vil forsøke å ta inn overforbruket i løpet av høsthalvåret.

Volden skole legges ned pr 1/8-2018. Enheten har sett seg nødt til å sette inn ekstra bemanning dette skoleåret for å hjelpe til med det psykososiale miljøet ved skolen, dette ut over budsjett på lønn.

Stiklestad skole ligger med et overforbruk på lønn som skyldes en nødvendig oppbemanning ut over budsjett. Dette vil vedvare ut budsjettåret og anslag er 700' over budsjett.

Verdalsøra Barneskole har hatt høyere driftsnivå enn budsjettet. Hovedgrunner er sikre læringsmiljø og forsvarlig opplæring til klasser og enkeltelever i samarbeid med PPT, BUP og barnevern, vedtak spesialundervisning, fraflytting av fosterheimplasserte elever og færre elever i SFO. Samlet merforbruk anslått til 1,2 mill. For å begrense budsjettavvikene blir det satt i verk en rekke tiltak for å tilpasse ressurser til behov og sikre refusjonsinngang. Øvrige skoler driftes i store trekk i balanse.

Samlet sett forventes Skole/SFO området gå i balanse dette skoleåret, under forutsetning om at det gjøres interne budsjettjusteringer og at inntektssiden holder for å spare inn ca. 2 millioner kroner.

Miljøterapeutstillinger ved Verdalsøra Ungdomsskole er flyttet over til ungdomsarbeid samlet under oppvekst felles, med virkning fra januar i år.

Kommunale barnehager

Økonomiske rapporter og beregninger for kommunale barnehager viser et mindreforbruk pr. 30.06.18. Det anslås en samlet balanse mellom budsjett og regnskap pr. 31.12.18.

Kommunale barnehager har løpende opptak. Det er pr. d.d. tatt inn 17 flere barn i kommunale barnehager enn det var budsjettet for. Dette medfører økt bemanning, og derav økte kostnader. Dette finansieres ved kommunalt tilskudd og foreldrebetaling.

Bemanningsnorm for barnehager er budsjettet. Innfasing skjer i ulikt tempo på våre barnehager. Dette gjøres for å samtidig kunne utøve en god personalpolitikk. Økt krav til pedagognorm vil få full virkning fra 01.08.18. Antall pedagoger vil være i endring som følge av kravene gitt i forskrift:

I forskrift 22. juni 2017 nr. 1049 om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager skal § 1 lyde:

§ 1. Norm for pedagogisk bemanning

Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk bemanning. Barnehagen skal ha minst én pedagogisk leder per syv barn under tre år og én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Ett barn til utløser krav om en ny fulltidsstilling som pedagogisk leder. Barn regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.

Utfordringer vi kjenner til for høsthalvåret som vår finansieringsordning ikke tar høyde for:

- Behov for økning av administrasjonsressurs ved Vinne barnehage som følge av økt barnetall.

- Høyere bemanningsnorm enn budsjettert ved Ness barnehage. Det har som følge av endring i skolestruktur vært mange som søker barna til Vinne krets. For å opprettholde kvalitet på tilbudet for de som er igjen i Ness, må vi ha en noe høyere bemanning enn vår norm tilsier.

2.2.2 Velferd

Velferdssektoren omfatter virksomhetsområdene NAV, Hjemmetjenesten, Bo- og dagtilbudtjenesten og Institusjonstjenesten.

NAV

Tjenesten sett under ett kan få et overforbruk i forhold til budsjett på ca. 1,1 mill kr. Dette er i hovedsak knyttet til betaling av reparasjoner og tomgangsleie til Verdal Boligselskap AS. Ansvar er regulert i en avtale mellom Verdal Boligselskap AS og Verdal kommune inngått i 2004, der Verdal kommune gir garanti på dekning av reparasjoner utover vanlig elde/slitasje og tomgangsleie for boliger eid av Verdal Boligselskap AS. Merforbruk på lønn er et resultat av vikarbruk ved sykefravær/foreldrepermisjon som har gått utover refusjonsinngang. Bruk av budsjetterte midler til kvalifiseringsstønad er så langt under budsjett og det forventes et mindreforbruk her i omfang 380'. Bruk av andre statlige tiltak har vært benyttet som alternativ her, men etter innstramming i regelverk vil bruken av stønadsmidler øke, men dette avhenger igjen av personell til oppfølging av tiltak.

Økonomisk sosialhjelp er en rettighet som innbyggere i kommunen har rett på hvis de ikke kan gjøre gjeldende andre økonomiske rettigheter til nødvendig livsopphold og boutgifter. Rettigheten er uavhengig av hva som er budsjettert. Innstramming av statlig regelverk i forhold til arbeidsavklaringspenger og uføretrygd, kan medføre økt etterspørsel etter økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram med kvalifiseringsstønad. Presset personellressurs vil ha mindre tid til aktiv oppfølging av søkere for å hjelpe de til å gjøre andre rettigheter gjeldende, og en kan få lengre stønadsløp og økte utbetalinger av økonomisk sosialhjelp. Økning i boutgifter kan også bli en utfordring fremover. Strømutgifter viser en stigende tendens og eventuelle renteøkninger kan også få innvirkning på vurderinger av hjelpebehov.

Tjenesten ser ikke at det er rom for å ta inn det prognosert overforbruk gjennom reduksjon i ordinær drift.

Bo og dagtilbudtjenesten

Virksomhetsområdet Bo- og dagtilbudtjenesten (BODA) beregnes til å ha et merforbruk på ca kr 1 mill mot budsjetttramme. Kjente inntekter som vil komme til fradrag er ca 500' i merinntekter på ressurskrevende brukere, dvs endelig refusjon for 2017 ble noe høyere enn det som ble inntektsført i fjor, og BODA's andel av kompetanse og innovasjonstilskudd for 2018, kr 220' i nettoinntekt.

Mange fellestiltak er allerede iverksatt, men med styrket fokus fra august. Bevisst ledelse i alle prosesser og beslutninger er vesentlig. Usikkerheten består i årsvirkning på tiltakene. Flere avdelinger har mindreforbruk og en er helt avhengig av at dette opprettholdes og helst økes utover året. Det betyr at iverksatte tiltak i disse avdelingene og måten det ledes på må ha fokus også videre utover året. Dette er ekstra utfordrende

når en vet at to av bofellesskapene har fått nye brukere med til dels omfattende bistandsbehov, og at det er en økning i utfordringer og udekkede behov i rustjenesten. Prognose for 31.12.18 er avhengig av at det iverksettes tiltak for å redusere bruk av innleie ved fravær og at bruk av overtid reduseres i avdelinger med merforbruk. Prognose for merforbruk ved årets slutt vil etter dette være ca kr 280'.

Hjemmetjenesten

Virksomhetsområdet har et korrigert regnskapsført merforbruk pr 30.06 på 2,12 mill. De største merforbrukene er knyttet til økte brukerbehov blant innbyggere i sentrumsområdet. Prognosert årsresultat ligger i område 1,45 mill for hjemmetjenesten samlet sett. Tiltak som samordning av praktisk bistand, vedtaksgjennomgang for vurdering om egenandelstjeneste, egenandel på gruppetilbud fysikalsk behandling og vakanser kan gi reduserte utgifter og økte inntekter. I tillegg kommer kompetansetilskudd fylkesmannen. Disse tiltakene vil imidlertid ikke være tilstrekkelig for å dekke opp det estimerte merforbruket, og det jobbes derfor videre med tiltak.

Institusjonstjenesten

Institusjonstjenesten har pr 30.06 et mindreforbruk på ca kr 550'. Framskrivning av dette resultatet ved årets slutt er i området 1,2 mill i mindreforbruk, men av forsiktighetsårsaker settes prognose lik budsjettbalanse. Det er knyttet en del usikkerhet til prognosen, pga forhold som ferieavvikling og fravær.

Institusjonstjenesten har dessuten utfordringer med å rekruttere fastlege til ledig hjemmel i fastlegeordningen, og man ser seg derfor nødt til å leie denne tjenesten eksternt fra 1. september. Dette vil medføre en netto merutgift på ca 100 000 pr måned, til sammen 0,4 mill kr i 2018.

2.2.3 Næring og samfunnsutvikling

Næring og samfunnsutvikling består av områdene Kulturtjeneste, Teknisk drift, Landbruk, miljø og arealforvaltning og Integrering og mangfold.

Kulturtjenesten

Kulturtjenesten forventes å være innenfor tildelt budsjett ved årets slutt. Samling av aktiviteter rettet mot barn og unge under kommunalsjef oppvekst har medført at Ungdommens hus er flyttet ut av virksomhetsområdet. Dette er utført med virkning fom 1. januar 2018.

Teknisk drift

Knappe rammer spesielt innenfor tjenesteområde kommunale bygg er krevende. Det vil av den grunn bli holdt igjen på vedlikehold av bygg resten av året for å holde seg innenfor

budsjetterte rammer. I 2018 har vi hatt en forholdsvis normal vinter på vegsektoren og pr 01.07.18 ser budsjettet ut til å holde.

For å holde seg innenfor de budsjetterte rammer for kommunale bygg kreves god budsjettdisiplin samt lite uforutsette hendelser resten av året. Lønnsutgifter ligger under budsjettert nivå.

På selvkostområdene Vann og Avløp er det i 2018 fortsatt lavt rentenivå, men forbruk innenfor vann og avløp er i overkant av budsjettert nivå, spesielt på vann. Inntektene ser dessuten ut til å ligge litt under budsjettert nivå både på vann og avløp. Eventuelle avvik innenfor vann/avløp vil bli utlignet mot bruk av fond ved årets slutt, forutsatt at det er tilstrekkelig innestående på fondet. Prognose viser merforbruk på 1,65 mill korrigert for bruk av fond.

Integrering og mangfold

Møllegata voksenopplæring har et større overforbruk på lønn. Dette skyldes i store trekk feil budsjettering og manglende budsjettering av personell som underviser på Verdal videregående skole. Noe korreksjon av merforbruk vikar ved sykdom når lønnsrefusjon mottas. Kompensasjon til tidligere ansatt har belastet ansvar med 114' etter inngått forlik.

Iverksatte og planlagte tiltak som skal bedre budsjettbalanse er redusert bemanning på Møllegata voksenopplæring, redusere vikarbruk og kjøre felles undervisning der det er pedagogisk forsvarlig. Bemanning for 2019 tilpasses etter bosettingsanmodning fra Integrering og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Normalt foreligger den i september hvert år. I og med at situasjonen er slik den er i Europa, kan det nærme seg november før kommunen mottar anmodning.

Integrering og mangfold vil også vurdere omfanget av avtalen med Veksttorget fra 01.01.2019, men dette får ingen virkning på regnskapet for 2018. I ny introduksjonslov som trer i kraft 01.09.18 slås det fast at arbeids- og utdanningsrettede tiltak **alltid** skal inngå i introduksjonsprogrammet. Formålet med endringen er økt arbeidsretting av introduksjons-programmet. Det er regjeringens mål å øke arbeidsrettingen i introduksjonsprogrammet. Dette er omtalt i både Meld.St. 16 (2015-2016) *Fra utenforskap til ny sjanse. Samordnet innsats for voksnes læring* og i Meld. St. 30 (2015-2016) *Fra mottak til arbeidsliv- en effektiv arbeidsgiver politikk*. Introduksjonslovens formål §1 er å kvalifisere flyktninger til arbeid. Ved å si opp avtalen med Veksttorget mister kommunen en kompetanse som har god kunnskap om arbeidslivet og arbeidslivets krav, og verdifull kontakt med det lokale næringslivet. En reduksjon av engasjementet synes derfor å være en bedre løsning.

Det er sagt opp husleieavtaler med syv private utleiere i løpet av det siste året for å tilpasse tilbud til behov og unngå tomgangsleie. I perioden september 2017 til september 2018 er kostnaden redusert fra kr 412' til kr 192' pr mnd. I&M har i dag kontrakt med tre private utleiere, til sammen åtte boenheter. Det er det nivået vi bør ligge på. Usikkerheten ligger i om de vi framleier til betaler. Det er restanser som vi har problemer med å få inn.

Redusert bosetting som følge av færre asylsøkere til Norge får følger for integrering og mangfold sine inntekter. UDI har valgt å sette ned måltallet fra 3000 asylsøkere til 2000 i 2018. UDI sier det må rigges for ulike scenarier, det samme må integrering og mangfold gjøre. Det er en av grunnene til at vi blant annet

også går i dialog for å mulig redusere overføringer til andre virksomheter i 2. halvår, til et nivå som er tilpasset den faktiske merutgiften som virksomhetene har til flyktningarbeid.

Integrering og mangfold forventes å gå i balanse ved årsslutt, forutsatt at tilskuddsoverføring til andre virksomheter reduseres i størrelsesorden 2,4 mill kr med bakgrunn i redusert bosetning som følge av færre asylsøkere til Norge i 2018.

Landbruk, miljø og arealforvaltning

Manglende budsjettering av kjøp av tjenester fra Levanger kommune til håndtering eiendomsskatt utgjør en merutgift i omfang 0,5 mill kr. Fordeling av lønnsutgifter for korrekt belastning på ansvarsområder og for selvkost vil bli satt i verk med helårvirkning. På ansvar Byggesak har det i perioder vært vakanser, men dette er innenfor selvkost og gir ingen resultat effekt på virksomhetsområdet samlet. Prognose for virksomhetsområdet er primært knyttet til utgifter til eiendomsskatehåndtering.

2.2.4 Rådmannens fellesområde og Stab, utvikling og virksomhetsstøtte

Rådmann

Rådmannsområdet består av underinndelingene Rådmannens fellesområde, Økonomi, Personal/HMS, Arkiv, informasjon og service, Utviklingsstøtte og Kirker mv.

Virksomhetsområdet vil ha mindreforbruk av lønnsmidler som følge av stillinger som er holdt vakante; personalsjef og digitaliseringsrådgiver. Sistnevnte var planlagt ansatt ila siste halvår, men ser ut til å bli forskjøvet ytterligere. Personalsjef er nå ansatt, og vil være på plass fra oktober. Manglende budsjett for overføringer til andre trossamfunn enn Den norske kirke gir et merforbruk i overføringer med ca 250'. Samlet er det forventet at virksomhetsområdet vil avslutte året innenfor budsjettrammen.

Fellesområder

Årsprognosen for fellesområdet viser et merforbruk på nærmere 6 millioner. Hovedårsaken er innsparingskravet på 5,15 mill som er innarbeidet i budsjettet på dette området. I tillegg påvirkes regnskapet negativt på grunn av personforsikringer som ikke ble belastet riktig i 2017-regnskapet, og som dermed må tas i år. Dette utgjør ca 820 tusen.

2.2.5 Innherred kommunesamarbeid

Regnskap, innfordring og lønn

Regnskapet viser et mindreforbruk på lønn, noe som skyldes at en stilling har stått vakant.

Vakantstilling vil være besatt fra 6.august 2018. IKRIL har også mottatt mye sykepenge-refusjon. Kurspotten er ikke rørt ennå, men det vil bli en kompetanseheving i løpet av høsten 2018, da spesielt med tanke på kommunalt regnskapssystem, pensjon og merverdiavgift. Det ser ut til at IKRIL skal klare å få inn gebyrinntekter tilsvarende budsjett. Når det gjelder innfordringsomkostninger er det alltid et etterslep slik at det pr 30.06.2018 anslås at også denne regnskapsarten vil ende tilsvarende budsjett ved årets slutt. IKRIL regner med å holde seg godt innenfor tildelt budsjetttramme ved utgangen av 2018.

Geodata og oppmåling

Siden tidlig på året har det vært klart at Geodata og Oppmåling har for lavt lønnsbudsjett ifht bemanning etter oppløsningen av Samkommunen. Det har dessuten påløpt noen oppstarts- /

engangsutgifter som det ikke har vært dekning for i budsjettet. Disse økte utgiftene, kombinert med at virksomheten heller ikke ser ut til å nå måltallet for inntekter pga færre oppdrag enn forutsatt i budsjettarbeidet, gjør at man går mot et merforbruk i størrelsesorden 1,1 mill kr. I og med at dette er et samarbeid med Levanger kommune vil underskuddet deles mellom kommunene etter innbyggertall, hvor Verdal kommunes andel estimeres til 465 tusen.

Kemner - IKT - Innkjøp – Kommuneadvokater (driftes under Levanger kommune)

Enheten rapporterer et merforbruk på inntil 2 mill i 2018. Dette er imidlertid noe usikkert på bakgrunn av vakanse i IKT-sjef-stilling og fortsatt usikkerhet omkring inntektsnivået på

lisenser. Jus, Kemner og Innkjøp er områder som er i balanse, men stadig økende lisensutgifter gjør at IKT-budsjettet er for lavt. Som følge av oppløsningen av samkommunen måtte det anskaffes en god del nye lisenser. Dette var ikke tatt høyde for i budsjettet og bidrar sammen med generell kostnadsøkning på lisenser (delvis grunnet svingninger i valutakurser) til at IKT-budsjettet ikke holder i 2018. Verdal kommunes andel av merforbruk er i området 43%.

Innkjøp er styrket med en medarbeider fra august. Flere og bedre innkjøpsavtaler, effekt av innkjøpssamarbeid med nabokommuner og forbedrede rutiner bør gi uttelling framover på kommunens anskaffelsesutgifter. Opplysninger fra enhet er mottatt i avslutningsfasen av arbeidet med kvartalsrapporten, slik at beregnet prognose i rapportens avsnitt 2.1 ikke er oppdatert med denne kunnskapen.

Brann og redning (driftes under Levanger kommune)

Budsjett på drift nødnett er ikke tildelt i opprinnelig budsjett. Verdal kommunes andel av dette er stipulert til merutgift på 1,4 mill.

2.3 Budsjett - justeringsbehov drift

Rådmannen legger fram sak på hvordan uløst innsparing fra tidligere vedtak skal løses. Driftsbudsjettet foreslås redusert med 5 millioner kr. Reduksjon gjennomføres som et rammenedtrekk etter fordelingsnøkkel basert på lønnsmasse hos virksomhetsområdene.

2.4 Budsjett – justeringsbehov investeringer

Som det fremkommer i tabellen under, er det enkelte investeringer som har forsinkelser ifht det aktivitetsnivået som budsjettet opprinnelig har lagt opp til. Dette gjelder spesielt for Vinne skole, hvor budsjettet vil foreslås redusert fra 40 til 5 millioner i 2018. Det vil i tillegg foreslås mindre endringer og omfordelinger på andre prosjekter. Rådmannen vil legge fram en egen sak på dette i løpet av høsten.

Tiltaksnr	Beskrivelse av investeringen	Regnskap pr 2. kvartal 2018	Gjeldende budsjett 2018	Kommentar
1200	Startlån	-5 916 756	0	
1205	Salg av aksjer	-20 000	0	
1999	Finansiering	-852 583	-181 700 000	
3146	Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Nord-Trøndelag	6 476	0	
5153	Oppgradering uteanlegg og lekeapparat	1 479	0	
5309	Forskuttering av utbygging FV 757 Holbergkrysset - Hamnekrysset øst	0	5 700 000	
110000	IKT-utstyr kommuneorganisasjonene	0	4 700 000	
110001	IKT-utstyr skoler og barnehager	49 400	3 000 000	
110002	IKT-utstyr i helse/velferd	0	3 000 000	
110003	Velferdsteknologi helse/velferd	642 308	3 000 000	
110201	Kjøp av tjenestebiler	100 000	2 200 000	
141000	Rådhuskvartalet - tilpasninger bygg	2 127 270	6 000 000	Ventilasjonsanlegg utskiftet. Plan for ombygging 1.etasje rådhus utført. Ombygging i oppstartfasen. Planlegging for innredning av 2.etasje Gjensidigebygget startet opp.
141001	ENØK-tiltak	55 560	500 000	Midlene er brukt til utfasing av oljekjel Vuku oppvekstsenter. Nytt biobrenselanlegg har vært ute på anbud. Kontrahering vil finne sted høst 2018.
141002	Herredshuset	194 071	0	1. og 2. etasje er ferdig oppusset og i full bruk.
141101	Ørmelen skole	4 287	0	
141103	Mindre tiltak barnehager	58 758	1 000 000	
141104	Vuku barnehage, nybygg	12 990 571	22 000 000	Ny barnehage Vuku tatt i bruk. Sluttfinish høst 2018.
141106	Vinne skole	205 003	40 000 000	Arkitekt kontrahert. Arbeider med forprosjekt rehabilitering av skolen pågår og forventes ferdigstilt ved årsskiftet. Arbeidene ved skolen vil ikke starte før 2019.

Tiltaksnr	Beskrivelse av investeringen	Regnskap pr 2. kvartal 2018	Gjeldende budsjett 2018	Kommentar
141107	Stiklestad skole	0	2 000 000	Utredning av tomtevalg pågår.
141108	Garnes skole	110 062	2 600 000	
141300	Brannsikring/nødstrøm Verdal bo- og helsetun	300 000	1 000 000	
141301	Helsebygget	1 780 615	5 000 000	Programmering og utarbeidelse av reguleringsplan pågår.
141303	Oppgradering avlastningsboligen Ringv. Nord	1 084 043	200 000	Prosjektet er ferdigstilt og tatt i bruk.
141304	Oppgradering Prost Brants veg/Ringvegen nord	17 825	0	
141500	N-T teater	-407 142	0	
141501	Ungdommens hus	103 975	0	
141502	Meråpent bibliotek, tilpasninger	0	500 000	
141601	Diverse maskinelt utstyr	0	300 000	
141800	Utstyr/inventar omsorg og velferd	65 613	500 000	
142000	Vannforsyning Volhaugen	3 774 028	6 000 000	Rehabilitering av VVA Nordgata/Volhaugvegen. Arbeidene er i slutfasen og fullføres høst 2018.
142001	Vannforsyning Ulvilla	310 396	500 000	Anlegget er i ferdigstilt og overtatt til kommunal drift. Mellom 50 - 60 husstander er tilkoblet Verdal kommunale vannverk.
142002	Vannforsyning Ørin	391 834	0	Nytt vann/avløpsanlegg Felleskjøpstomta, Ørin. Arbeidene er ferdigstilt og overtatt til kommunal drift.
142004	Vannrenseanlegg Hallemsåsen	9 125	0	
142005	Vannforsyning, høydebasseng Hallia	0	1 000 000	
142006	Vannforsyning, Vuku	2 917 045	4 000 000	Arbeidene pågår og forventes ferdigstilt høst 2018.
142007	Vannforsyning, Vinne	477 870	1 000 000	
142008	Vannforsyning Sørgata	488 585	0	Prosjektet er ferdigstilt.
143000	Avløp utbedring Volhaugen	3 774 013	5 000 000	Rehabilitering av VVA Nordgata/Volhaugvegen. Arbeidene er i slutfasen og fullføres høst 2018.

Tiltaksnr	Beskrivelse av investeringen	Regnskap pr 2. kvartal 2018	Gjeldende budsjett 2018	Kommentar
143001	Avløp sanering Fætta	2 481 400	2 000 000	Anlegget er i ferdigstilt og overtatt til kommunal drift.
143003	Avløp Ørin	391 834	0	
143004	Avløp, Vuku	2 249 386	2 000 000	Arbeidene pågår og forventes ferdigstilt høst 2018.
143005	Avløp, Tinden	0	1 000 000	Planlegging pågår.
143006	Avløp, sanering Leksdal	0	3 500 000	Planlegging pågår.
143007	Sanering av spredt avløp	477 870	5 500 000	
143008	Avløp Sørgata	728 802	0	Prosjektet er ferdigstilt.
144000	Holmen bro	1 926 820	16 500 000	Arbeidene pågår. Ferdigstillelse høst 2018.
144013	Veger, Garnes boligfelt	0	310 000	Asfaltering kommunale veger; Anbud på asfaltering er innhentet. Asfaltentreprenør er kontrahert. Arbeidene forventes ferdigstilt medio oktober 2018.
144014	Veger, Lysthaugen boligfelt	0	260 000	
144015	Veger, Trones/Sørskaget boligfelt	0	1 560 000	
144016	Veger, Ydsedalen boligfelt	0	1 130 000	
144017	Veger, Lundskammen boligfelt	0	310 000	
144018	Kvernmovegen (forbi motorsenter)	0	750 000	
144019	Veger, Valstadmoen - Vinne kirke	0	250 000	
144020	Veger, Kåra	0	300 000	
144021	Veger, uforutsett	67 545	500 000	
144022	Gang- og sykkelveg Lein - Valum, gatelyst	0	500 000	
144023	Gang og sykkelveg, Russervegen - Kværner	5 943	2 000 000	
144024	Gang- og sykkelveg Reinsholm - Garpa - Verdalsøra skoler	68 856	700 000	
144025	Gang- og sykkelveg, div opprusting og uforutsett	0	1 800 000	
144026	Veger, Forbregd Lein boligfelt	0	1 130 000	
145000	Uteområdet Vuku skole	150 360	3 000 000	Egen finansieringssak framlagt til politisk behandling.
145001	Uteområdet N-T teater	0	1 000 000	

Tiltaksnr	Beskrivelse av investeringen	Regnskap pr 2. kvartal 2018	Gjeldende budsjett 2018	Kommentar
145002	Moparken	1 196 104	5 000 000	Byggetrinn 1 ferdigstilt. Arbeidene med å legge byggetrinn 2 ut på anbud pågår.
145003	Skateparken	11 300	300 000	
145004	Bystrand/tilrettelegging langs Verdalselva	0	200 000	
146000	Vinne aktivitetspark	0	3 500 000	Komplettering av Vinne aktivitetspark pågår for fullt. Storparten vil bli ferdigstilt i år men enkelte elementer kan bli gjenstående til neste år. Se egne underprosjekter.
146002	Boligfelt Lysthaugen	1 022 125	0	Boligfelt Lysthaugen ferdigstilt og lagt ut for salg.
146003	Klubbhus Vinne aktivitetspark	40 026	0	
146004	Boligfelt Leklemsåsen	0	500 000	
146006	Masterplan sentralidrettsanlegg	0	300 000	
146007	Vinne A.park - Trimtrapp / bod	750 248	0	
146008	Vinne A.park -Bowling / Boccia	109 701	0	
146009	Vinne A.park - Aktivitetsløype	187 714	0	
146010	Vinne A.park - Klatring / trampoline	11 283	0	
146011	Vinne A.park - Cageball / isflate	62 767	0	
147000	Kirker og kirkegårder	750 000	1 500 000	
730000	Brann - overflate og redningsutstyr	7 484	350 000	
730001	Utbedring Verdal brannstasjon	22 230	3 000 000	
730002	Bil, feiervesen	0	350 000	Innkjøpet blir antagelig utsatt.
		37 563 529	0	

3. FRAVÆR/NÆRVÆR

3.1 Oversikt på gruppeansvarsnivå

Enhet/område	2. kvartal 2016	2. kvartal 2017	1. kvartal 2018	2. kvartal 2018		
	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	1-16 dager	>=17 dager
110 Rådmannen *	3,10 %	5,50 %	2,60 %	4,40 %	1,40 %	3,00 %
125 Kultur	0,60 %	1,20 %	2,20 %	1,10 %	0,60 %	0,50 %
126 Oppvekst felles	2,60 %	7,10 %	10,50 %	12,40 %	1,40 %	11,00 %
127 Virksomhetsområde skole/sfo	5,40 %	6,50 %	8,50 %	5,90 %	1,90 %	4,00 %
128 Virksomhetsområde barnehager	7,80 %	8,70 %	8,70 %	8,90 %	2,00 %	6,90 %
130 Ressurssenter Oppvekst	7,00 %	4,50 %	9,60 %	9,30 %	4,50 %	4,80 %
135 NAV Sosial og flykningetjenesten	4,10 %	5,10 %	5,60 %	5,90 %	0,00 %	5,90 %
140 Landbruk, miljø og arealforvaltning *			4,60 %	5,10 %	1,10 %	4,00 %
141 Teknisk drift	3,60 %	4,00 %	3,90 %	1,50 %	0,50 %	1,00 %
145 Integrasjon og mangfold *		5,10 %	5,80 %	4,70 %	0,80 %	3,90 %
150 Hjemmetjenesten	6,20 %	8,40 %	7,80 %	7,00 %	2,00 %	5,00 %
153 Institusjonstjenesten	8,50 %	7,80 %	11,50 %	11,50 %	1,90 %	9,60 %
156 Bo og dagtilbudstjenesten	8,90 %	9,80 %	10,70 %	9,80 %	2,00 %	7,80 %
170 IK Regnskap, innfordring og lønn *			7,40 %	1,90 %	1,40 %	0,50 %
171 IK Geodata og oppmåling *			2,10 %	2,10 %	2,10 %	0,00 %
Totalt:	6,6 %	7,2 %	7,3 %	7,3 %	1,9 %	5,4 %

*Fra 1. jan 2018 er virksomhetsområde 126 Oppvekst felles utvidet med Ungdommens hus, miljøteam ungdomsskole, ungdomskontakten, samt SLT koordinator og administrasjon. Ansvarene ble overført fra skole, kulturtjenesten og ressurscenter oppvekst i juni. Skyggelagt periode er perioder der enhet ikke har vært i drift, slik som etableringer etter opphør samkommune. Enhet 110 Rådmann er tilført stabsområde utvikling og virksomhetsstøtte fra 1. jan 2018.

Tabell viser fraværet i 2. kvartal, ikke akkumulert fravær.

Sammensetningen viser at brorparten av sykefraværet skyldes langtidsfravær. Områdene innen helse og velferd har generelt det høyeste fraværet i kommunen der institusjonstjenesten har hatt en stor økning sammenlignet med tilsvarende periode i 2017. Ressurssenter oppvekst har og en betydelig økning sammenlignet med 2016 og 2017. Her har bla ventetid på operasjoner medført flere langtidsfravær. Virksomhetsområde barnehage øker noe på fraværet sammenlignet med tidligere år. Det jobbes aktiv for tilrettelegging og med individtilpasninger.

KS har utarbeidet en beregningsmodell som baserer seg på korttidsfravær, langtidsfravær, pensjonskostnad, arbeidsgiveravgiftssone og lønns og personaldata pr 1.12.2015. Tabell under viser merutgifter for kommunen i perioden 2016-2018 for totalt antall fraværsdager pr år.

	2016	2017	2018 Prognose
Dagsverk fravær	17 552	18 007	20 270
Arbeidsgivers kostnad i millioner	16,8	17,3	16,9

Sykepengerefusjon fra NAV er hensynstatt. Beregningen tar imidlertid ikke med at staten bare betaler feriepenger for 48 fraværsdager, øvrige dager dekkes av arbeidsgiver.

3.2 Aktiviteter for økt nærvær

Verdal kommune er IA bedrift og har mål om å redusere fravær og øke nærvær. Under er eksempler på aktiviteter som virksomhetsområdene har satt i verk for å redusere fravær og bedre det psykososiale arbeidsmiljøet.

Institusjonstjenesten

Institusjonsområdet er et virksomhetsområde som har hatt økende sykefravær de siste tre år, dette er en trend som er krevende for driften og det jobbes aktivt med tiltak for å snu denne utviklingen. Under vises hvordan det jobbes med fraværsoppfølgingen i virksomheten.

- Medarbeidersamtaler med fokus på den enkelte

Det gjennomføres medarbeidersamtaler med alle faste ansatte. I medarbeidersamtalen legges det vekt på hva det er den enkelte kjenner på gir mestring og glede, og hva det er ønskelig at vi jobber med for å øke dette. I tillegg er det dialog på samarbeid på avdelingen, og forholdet til leder. Alt med fokus på en bedre hverdag for den enkelte. Leder gir tilbakemeldinger med vekt på det positive, og legger plan på hva den enkelte skal jobbe videre med. Dette handler om å bli sett og en opplevelse av å være en viktig person på arbeidsplassen.

- Prosedyre for melding av fravær

Oppdatert prosedyre for melding av fravær som er utarbeidet av verneombud, tillitsvalgt og leder. Ansatte involveres i personalmøter. Jobbe med kunnskap og forståelse om at det er mulig å være på jobb tross sykdom/plager. Hvordan kan arbeidsgiver tilrettelegge, slik at det er mulig å være på jobb. Bruke tid på å gi ansatte kunnskap og forståelse for dette. Leder er tett på med forebygging. Gjennomgang av prosedyre med underskrift på alle medarbeidersamtaler.

- Inkludering i HMS-plan arbeidet

Sammensatt gruppe med ansatte fra alle 3 postene, pluss verneombud, tillitsvalgt og leder som jobber med HMS-plan. Planlegging av trivselstiltak for ansatte på avdelingen og inkludering i planlegging av obligatoriske tema. Gode tilbakemeldinger på dette.

- Kompetanseheving

Trygge ansatte til å stå i krevende situasjoner ved å heve kompetansen på ulike fagområder. Blant annet samarbeid med Bedriftshelsetjenesten for å planlegge kursing i forhold til vold og trusler og for å trygge ansatte.

- Synlig og tydelig leder

Jobber aktivt for å være synlig for personellet i det daglige. Bevisst på å være innom avdelingen og snakke med pasienter og ansatte hver dag. Se den enkelte. Tydelighet i forhold til hva som forventes av den ansatte. Dette snakkes om på medarbeidersamtale og i det daglige. Tilbakemeldinger på at det øker trygghet. Ansvarliggjøring/myndiggjøring av den enkelte, ut i fra personlighet, kompetanse og behov ved avdelingen.

Virksomhetsområde Barnehager

Barnehager har fortsatt store utfordringer med fravær på enkeltenheter og vil arbeide videre med mål om ytterligere nedgang. Mange barnehager har flere ansatte som har lang fartstid i yrket. Det er en fysisk og psykisk krevende jobb, og det er kanskje naturlig at det merkes på helse etter mange år i tjenesten. Årsaker til fravær er ulike. Alt fravær følges opp, og individrettet der det er behov. Individuelle tiltak og tilpasninger er forskjellig og tilpasset den enkelte. Det gjøres grundig arbeid på området gjennom samtaler, dokumentasjon og annen oppfølging.

Virksomhetsleder har møter med styrere jevnlig for kompetanseheving, kollegaveiledning, drøftinger m.m. og der hovedtillitsvalgte deltar. Det tilrettelegges i den grad det er mulig for ansatte med helseutfordringer og i samarbeid med bedriftshelsetjeneste. Det er oppmerksomhet på hva som fremmer et godt psykososialt arbeidsmiljø. Samarbeid med verneombud og tillitsvalgte på alle områder. Utarbeide gode planer for utøvelse av oppdraget, inkluderende ledelse og medvirkning.